

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : मे – २०२३

प्रथम वर्ष

सत्र – १

विषय:- भारतीय अर्थव्यवस्था (भाग-१) (ECG-101)

दिनांक: २९/०५/२०२३

गुण : १००

वेळ : दु. २.०० ते दु. ५.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन)

(४०)

१. भारतीय लोकसंख्येची रचना स्पष्ट करा.
२. पीक पद्धतीचा आकृतीबंध ठरवणारे घटक स्पष्ट करा.
३. भारतातील जमीन सुधारणा स्पष्ट करा.
४. शेतमजुरांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

(३०)

१. आंतरराष्ट्रीय संदर्भात भारतीय अर्थव्यवस्थेचे स्थान दरडोई राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या सहाय्याने स्पष्ट करा.
२. भारतीय अर्थव्यवस्थेतील शेतीचे महत्त्व स्पष्ट करा.
३. भारतातील दारिद्र्याची कारणे स्पष्ट करा.
४. भारतातील वित्त पुरवठ्याचे संस्थात्मक स्रोत स्पष्ट करा.
५. भारतातील शेत मजुरांचे प्रश्न सोडविण्यासाठी सरकारने केलेल्या उपाययोजना स्पष्ट करा.

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(३०)

१. भारतीय अर्थव्यवस्था
२. भारत – द्वंद्वत्मक अर्थव्यवस्था
३. नवीन कृषि धोरण
४. शेतमाल किंमत धोरण

Translation in English

Sub: Indian Economy (Part-I) (ECG-101)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Explain the structure of Indian population.
2. Explain the factors determining cropping pattern.
3. Explain the land reforms in India.
4. Explain the features of agricultural labours.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Explain the Indian economy in international context with respect GNP.
2. Explain the importance of agriculture in Indian economy.
3. Explain the causes of poverty in India.
4. Explain the institutional sources of finance in India.
5. Explain the measures taken by government to improve conditions of agricultural labours.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (30)

1. Indian economy
  2. India – a dualistic economy
  3. New agriculture strategies
  4. Agriculture price policy
-